

Językoznawstwo ogólne - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Językoznawstwo ogólne
Kod przedmiotu	09.3-WH-FGD-JO-Ć-S14_pNadGen3D1SZ
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia / Filologia germańska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	niemiecki
Sylabus opracował	prof. dr hab. Elizaveta Kotorova

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest charakterystyka języka, ukazanie go nie tylko jako narzędzia komunikacji, lecz także jako narzędzia poznania i interpretacji świata; charakterystyka założeń ważniejszych szkół i kierunków lingwistycznych; prezentacja klasyfikacji języków świata (genealogiczna, funkcjonalna, typologiczna); zapoznanie studentów z historią językoznawstwa, warstwami języka, podstawowymi zagadnieniami współczesnych teorii językowych.

Wymagania wstępne

Oczekuje się, że studenci posiadają podstawową wiedzę z zakresu językoznawstwa

Zakres tematyczny

- 1. Teoria języka w czasach starożytnych
- 1.1. Opis języka w starożytnych Indiach
- 1.2. Grecka i rzymska nauka o języku
- 1.3. Problem powstania języka i nazwania przedmiotu
- 2. Teoria języka w średniowieczu i w renesansie
- 2.1. Empiryzm i racjonalizm w filozofii języka: F. Bacon, R. Descartes, G. W. Leibnitz. Języki sztuczne
- 2.2. Uniwersalna gramatyka racjonalna: Gramatyka Port-Royal
- 2.3. Teorie na temat pochodzenia języka
- 3. Pojawienie się lingwistyki porównawczo-historycznej
- 3.1. Założyciele metody historyczno-porównawczej: F. Bopp, R. K. Rask, J. Grimm, A. Chr. Vostokov.
- 3.2. Językoznawstwo historyczno-porównawcze w połowie 19. wieku: Pojęcie prajęzyka i teoria drzewa genealogicznego
- 4. Filozofia języka w XIX wieku
- 4.1. Rozwój koncepcji językoznawstwa ogólnego: Wilhelm von Humboldt
- 4.1.1. Istota języka według Humboldta. Wewnętrzna forma języka
- 4.1.2. Zależność między językiem i myśleniem
- 4.1.3. Teoria o pochodzeniu i rozwoju języka. Klasyfikacja morfologiczna
- 4.2. Kierunek naturalistyczny: August Schleicher
- 4.3. Kierunek psychologiczny: H. Steinthal; M. Lazarus
- 5. Era młodoqramatyków w lingwistyce
- 5.1. Powstawanie i podstawy metodologiczne orientacji młodoqramatycznej
- 5.2. Główne idee młodoqramatyków
- 5.3. Szkoła Lipska
- 6. Prace Jana Baudouina de Courtenay i ich znaczenie dla językoznawstwa 20. wieku
- 6.1. Poglądy Baudouina de Courtenay na przedmiot i metody językoznawstwa
- 6.2. Pojęcie fonemu według Baudouina de Courtenay
- 6.3. Baudouin de Courtenay jako przedstawiciel Szkoły Kazańskiej. Typologia i socjologia języka
- 7. Teoria języka Ferdinanda de Saussure'a
- 7.1. Systematyka języka według F. de Saussure'a: *langage, langue i parole*
- 7.2. Zasada diachronii i synchronii
- 7.3. Podstawy semiotyki de Saussure'a

- 8. Genealogiczna klasyfikacja języków
- 8.1. Wstępne próby genealogicznej klasyfikacji językowej
- 8.2. Najważniejsze rodziny językowe
- 8.3. Hipoteza nostratyczna

Metody kształcenia

wykład konwencjonalny, opis wyjaśniający, opis uzasadniający, rozmowa nauczająca, dyskusja, praca z tekstem źródłowym, praca z książką, opis klasyfikujący

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna terminologię językoznawstwa na poziomie rozszerzonym	• KN2_W02	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • praca pisemna	• Ćwiczenia
Student ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu językoznawstwa w naukach humanistycznych oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej	• KN2_W01	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna • praca pisemna	• Ćwiczenia
Student posiada pogłębioną umiejętność posługiwania się pojęciami i paradygmatami badawczymi z językoznawstwa oraz integrowania wiedzy z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, jak i jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	• KN2_U04	• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • praca pisemna	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się na bieżąco podczas prowadzonych zajęć. Techniki testowania dotyczą pytań kontrolnych sprawdzających stopień opanowania materiału, streszczenia i interpretacji przekazywanych treści, opracowania i wygłoszenia samodzielnych prelekcji. Podsumowaniem cyklu zajęć i warunkiem uzyskania zaliczenia jest przedłożenie semestralnej pracy pisemnej (20-25 stron), która spełnia warunki pracy naukowej i krytycznie dyskutuje wybrane podejście metodologiczne.

Literatura podstawowa

1. Hans Arens: Sprachwissenschaft. Der Gang ihrer Entwicklung von der Antike bis zur Gegenwart. 2 Bde. 2. Aufl. (Fischer Athenäum Taschenbücher, 2077f). Athenäum Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt 1974.
2. Clemens-Peter Herbermann et al.: Sprache und Sprachen 2. Thesaurus zur Allgemeinen Sprachwissenschaft und Sprachthesaurus. Harrassowitz, Wiesbaden 2002
3. Johannes Volmert (Hrsg.): Grundkurs Sprachwissenschaft. München: W. Fink Verlag, 2005.
4. Wolfgang Wildgen: Die Sprachwissenschaft des 20. Jahrhunderts. de Gruyter, Berlin / New York 2011.

Literatura uzupełniająca

1. Abriss der Geschichte der Linguistik / T. A. Amirova ; B. A. Ol'chovikov ; Ju. V. Rozdestvenskij. Ins Dt. übers. von Barbara Meier. Hrsg. von Georg Friedrich Meier. Leipzig : Bibliogr. Inst., 1980.
2. Arens, Hans. Sprache und Denken bei Aristoteles. In: Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. Hrsg. v. Aurox, Sylvain / Koerner, E.F.K. / Nederehe, Hans-Josef / Versteegh, Kees 2. Bd.1. Berlin, 2000, S. 367-375.
3. Beresin F. Geschichte der sprachwissenschaftlichen Theorien. Leipzig: Bibl. Institut, 1980.
4. Brigitte Bartschat. Methoden der Sprachwissenschaft. Von Hermann Paul bis Noam Chomsky. Berlin: Schmidt, 1996.
5. Einhauser, E. Die Entstehung und früher Entwicklung des junggrammatischen Forschungsprogramms. In: Geschichte der Sprachwissenschaften. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. Hrsg. v. Aurox, Sylvain / Koerner, E.F.K. / Nederehe, Hans-Josef / Versteegh, Kees 2. Bd.2. Berlin: Walter de Gruyter, 2001.
6. P. Ernst, Germanistische Sprachwissenschaft, Wien 2004.
7. Scharfe, Harmut. Die Entwicklung der Sprachwissenschaft in Indien nach Panini. In: Geschichte der Sprachwissenschaften. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. Hrsg. v. Aurox, Sylvain / Koerner, E.F.K. / Nederehe, Hans-Josef / Versteegh, Kees 2. Bd.1., 2000, S. 125-137.
8. Theorien vom Ursprung der Sprache. Bd. 1 / Hrsg. von Joachim Gessinger und Wolfert von Rahden. - Berlin; New York : Walter de Gruyter, 1989.

Uwagi

brak

Zmodyfikowane przez dr hab. Cezary Lipiński, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 07-09-2018 18:58)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ